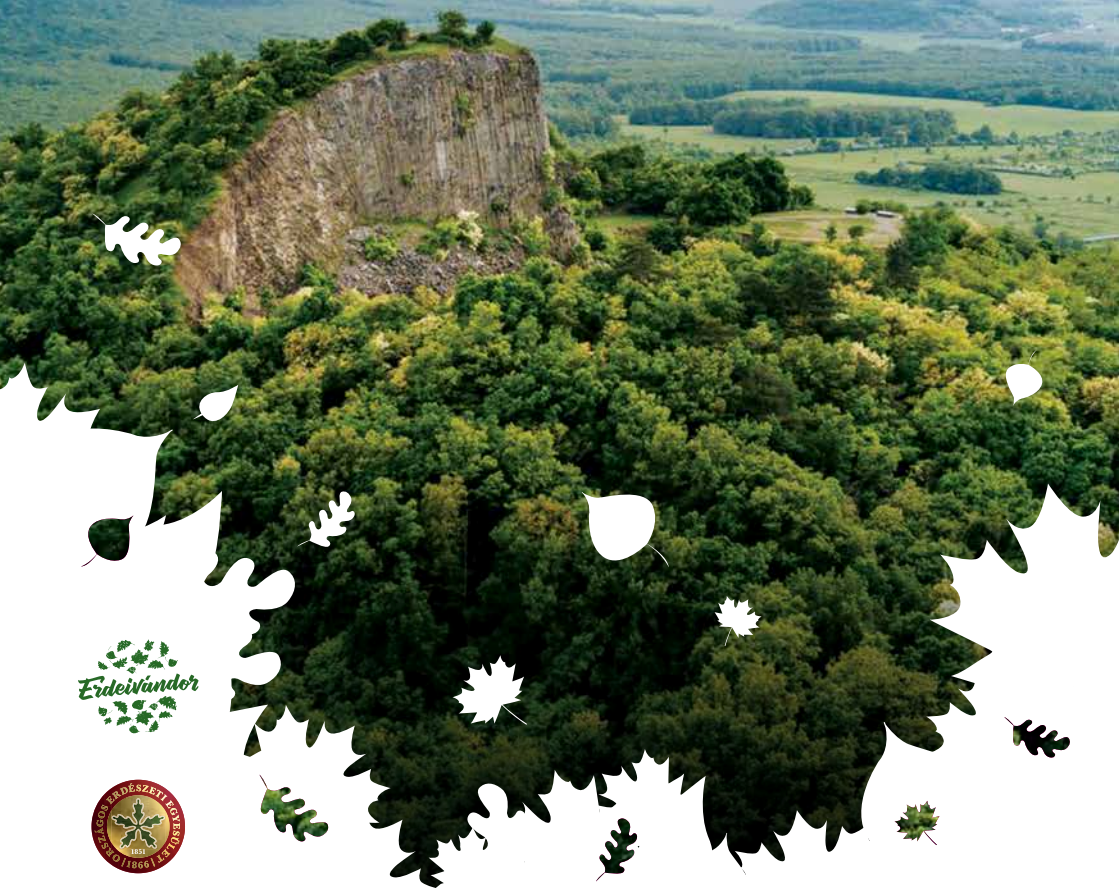

RAI ATON-FELVIDÉK

ErdeiVándor

Aktiv
Magyarország

ErdeiVándor
ÚTIKALAUZ

Személyes adataim

Név:

Iskola:

Vándortáborom időpontja:

Az **útvonal felelőse**, aki a tábor időtartama alatt szükség esetén hívható:

Dr. Horváth Eszter | +3630-384-3588 | horvath.eszter@bakonyerdo.hu

A Balaton-felvidéki Erdei Vándortábor útvonal erdész házigazdája a **Bakonyerdő Zrt.**

8500 Pápa, Jókai Mór utca 46. | 06 89 513 100 | info@bakonyerdo.hu | bakonyerdo.hu

Az Erdei Vándortáborok szervezője az **Országos Erdészeti Egyesület**

1021 Budapest, Budakeszi út 91. | 06 1 201 6293 | info@erdeivandor.hu | erdeivandor.hu

KEDVES ERDEI VÁNDOR, ÜDVÖZLÜNK A BALATON-FELVIDÉKEN!

Az előtted álló hét nap az erdő titkainak és értékeinek megismerésével telik majd. Nagyon reméljük, hogy olyan élményben lesz részed, amely élethosszig összeköt a természet szeretetével és védelmével.

Az Erdei Vándortábor Programot azért hívtuk életre, hogy minél több fiatal személyes tapasztalatokat szerezhessen a magyar erdőkről, testközelből találkozhasson mindazzal, amit a természetismeret, a biológia vagy a földrajz órán tanult. Nem túlzás azt mondani, hogy a változó klímában az erdők az egészséges természeti környezet, így az emberiség fennmaradásának egyik zálogát jelentik. Ismerd meg tehát értékeit, és váljon életed részévé ezeknek az értékeknek a védelme!

A Balaton-felvidék hazánk egyik legnépszerűbb idegenforgalmi régiója, amely a magyar tenger északi partján és a mögötte fekvő medencékből, tanúhegyekből álló vidéken terül el. Ezen a területen összeér víz, hegyek és szőlővel terített lankák, emellett történelmi emlékekből sincs hiány. A túraútvonalon színes flóra és fauna fogadja a természetjárót; az enyhe klímának köszönhetően ritka növény- és állatvilág alakult ki. A Balaton-felvidéki területeken a lakosság szőlőtermesztéssel, borászattal, erdőműveléssel, állattenyésztéssel és falusi vendéglátással foglalkozik. A vidéket a Bakonyerdő Zrt. szakemberei kezelik, akik erdőgazdálkodással, vadgazdálkodással, faiparral és természeti neveléssel is foglalkoznak a Balaton-felvidéken.

Az erdei vándortábor során érezd jól magad, élvezd és ismerd meg az erdőt, és térj vissza ide mihamarabb!

Országos Erdészeti Egyesület

TÚRÁZNI CSAK OKOSAN, SZÉPEN!

Az alábbiakban összefoglaljuk az erdőjárással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, hogy saját és társaid érdekében minden erdei vándor gondos és körültekintő turista-ként léphessen be az erdőbe. Ne feledjük: az erdő állatok és növények ezreinek élőhelye, otthona, ezért viselkedjünk benne jó vendéghez illő, kellő tisztelettel!

Tájékozódás

A biztonságos túrázás legfontosabb eleme a jó tájékozódás. Bár sokaknál lehet digitális eszköz (pl. GPS, mobil applikáció), az út során mindig legyen nálunk **papíralapú turistatérkép**, hiszen nincs mindig elég erős jel, vagy lemerülhet az eszközünk akkumulátora. Ismerjük meg a turistatérképek jelzéseit! Az Erdei Vándortáborok legnagyobb részben **jelzett turistaúton** haladnak, így a jelzéseket követve eljutunk a napi célunkig.

- A jelzéseknek négy alapvető színe van: **a kék, a piros, a sárga és a zöld**. Ezeket a térképek legtöbbször a szín nagy kezdőbetűjével jelölik (K, P, S, Z).
- A jelzések alaptípusa a **sáv**, ami az egyes színekben így néz ki:
- **Kereszt** jelzéssel általában a sáv jelzéseket összekötő, vagy a településekhez átkötő utakat jelölik. Így néz ki például a kék kereszt jelzés:
- **Háromszög** jelzéssel a hegycsúcsokra vagy kilátókhöz vezető utakat jelölik. Ilyen például a piros háromszög jelzés:
- A **négyzet** jelzés a sáv jelzésekről leágazó, fontosabb helyre (pl. szálláshelyre) vezető utakat jelölik. Például a sárga négyzet:
- **Kör** jelzéssel a forrásokhoz, kutakhoz vezető utakat jelölik. Így néz ki például a piros kör jelzés:
- **Omega** jelzés jelöli a barlangokhoz vezető utakat, mint például a sárga barlang jelzés:
- Az **L alakú** jelzés a romokhoz, műemlékekhez vezető utakat jelöli, mint például a piros L jelzés:
- A **Mária Út** egy Közép-Európán átívelő zarándok- és turistaút-hálózat. Ennek útvonalát jelöli különböző színekkel ez a jelzés:

Mire figyelj a táborhelyen?

- Egy nyár alatt erdei vándorok száza fordulnak meg a táborhelyeken, ezért mindenkit arra kérünk, hogy **olyan állapotban hagyja a táborhelyét, amilyen állapotban át szeretné venni!**
- **Ha a felszereléseden bármi igazítanivaló van**, vagy meg kell szárítani az elázott ruháid, az érkezés után minél hamarabb láss hozzá, mert a reggeli indulás előtt nem biztos, hogy lesz rá időd!
- Továbbindulás előtt gondosan pakoljatos be és ellenőrizzétek a felszereléseket, hogy **semmi fontos dolog ne maradjon hátra!**
- **Tűzet csak a kijelölt tűzrakóhelyeken szabad gyújtani!** Tűzrakás előtt tájékozódjatok a vándortábor vezetőjétől, hogy nincs-e érvényben tűzgyújtási tilalom, a tilalom ugyanis a kijelölt tűzrakóhelyekre is vonatkozik!
- **Legyen ez az év legzöldebb hete!** Tartsátok be a kiadvány hátoldalán olvasható javaslatokat, és találjátok ki további vállalásokat a környezet védelme érdekében!

Mire figyelj útközben?

- A kirándulás ütemét a legkisebbek, illetve a gyengébb állóképességűek haladásához igazítsuk! **Soha ne hagyjuk magukra a tapasztalatlanabb társainkat – még viccből sem!**
- Az erdőterületen előforduló kullancsok elleni legjobb védekezés a megfelelő öltözet (zárt cipő, hosszúnadrág), és a különböző riasztószerek használata. Egyes kullancsok által terjesztett betegségek ellen védőoltással is lehet védekezni. Kirándulás után mindig vizsgáljátok át magatokat!
- **Természetvédelmi területen** tilos a növények és az állatok, valamint azok élőhelyeinek veszélyeztetése vagy elpusztítása!
- Az erdő természeti értékeit mi, emberek veszélyeztetjük a legjobban. Ezért az út során **ne térjete le a kijelölt turistautakról!** A felesleges taposás ugyanis évtizedekkel visszavetheti a fiatal erdők növekedését, elpusztítja a védett növényeket és azok élőhelyeit.
- És végül a legfontosabb: **figyelj a társaidra**, hogy együtt, közös élménnyel, vidáman válhassatok erdei vándorokká!

1. nap

ZALAHALÁPI (BAKONYSZENTJAKABI) TÚRA

Útvonal: Zalahaláp – (Halápi-hegy) – Sáska –
Bakonyszentjakabi pálos kolostorrom – Sáska
Napi útvonalhossz: 10,3 km (12,3 km)
Napi szintemelkedés/lejtés: 310/290 m

Az első táborhelyhez Zalahalápon a buszmegállótól, a templom mellett elhaladva az Ady Endre utcán induljatok, és menjtek végig egyenesen, letérve az aszfaltos útról, tovább a murvás úton, Sáska irányába. A murvás úton 1.650 m megtétele után balra forduljatok északi irányba, két beton háromszög mellett, és azon az úton egyenesen menjtek 2,1 km-t. Sáskán, az Ifjúság utca végén jobbra kell fordulni már a jelzésen és 800 m megtétele után bal kézre találjátok a táborot (Flóri-ház). A délutáni túra során a jelzésen induljatok el a kolostorrom felé. Útközben elhaladtok az Ember-kő mellett, s 1,4 km után a jelzésnél forduljatok balra a Szent Jakab-forrás felé. Itt keressétek fel a bakonyszentjakabi pálos kolostorromot, majd a kis úton menjtek fel (90 m) az erdészeti murvás útig, és balra induljatok vissza, végig ezen az úton haladva, a táborhelyig (2,6 km).

„B” útvonal ajánlat: Halápi-hegy és tanösvény túra

Zalahalápon a buszmegállótól a Kossuth utcán a temetőig menjtek, itt már tábla jelzi a hegyen lévő tanösvényt. A temető melletti, kanyargós úton sétáljatok fel a hegytetőre (950 m), járjátok be a tanösvényt, majd induljatok vissza felé és a parkolótól 300 m-re, a fehér kereszt után forduljatok balra, a szőlők, présházak, nyaralók között haladjatok a Zalahaláp és Sáska közötti műút felé. Az elágazástól 300 m-re egyenesen, majd újabb 350 m után előbb jobbra és rögtön (10 m) balra kell menjtek (a másik út levisz a faluba). 475 m múlva a tűzcsap és egy villanyoszlop után jobbra kanyarodjatok. Innen 700 m-t követően leértétek a hegyről a műútra. Balra újabb 740 m-t megtéve beértétek Sáskára és a jelzést követve eljuttok a táborhelyre. Kis kitérővel felkereshetitek az Árpád-kori Szent Imre herceg templomot.

Tudtad?

Sáska – A Tapolcai-medence északi szegélyén, az Agártető délnyugati lábánál fekszik. A sáskai erdő királyok vadászterülete volt az Árpádok korában. 1385-ben említi először egy hivatalos oklevél „Saaska” birtokként, mint a Rátóti Gyulaffy család birtokát. A község nyugati szélén áll a román stílusú római katolikus templom, melynek felszentelése 1250 nyarán, Sarlós Boldogasszony napján történt, Szent Imre herceg tiszteletére.

Szent Jakab pálos kolostorrom – Egyes feltételezések szerint a kolostort még a 13. század elején alapították. A tatárjárás során az épület romba dőlt, lakói elhagyták, majd 1250 körül a pálos remeték vették birtokukba. A források először 1263-ban említik a Szent Jakabról nevezett bakonyi remetetelepet. A 13-14. század fordulóján körül a Rátót nembeli Gyulaffy család a kolostort újjáépíttette, a pálos történetírás őket tekinti a rendház alapítóinak. 1563 előtt elnéptelenedett, köveiből az 1800-as években erdei

Szent Jakab pálos kolostorrom

Ember-kő

tanyák és vadászházak épültek a közelben. A kolostort 1861-ben Rómer Flóris - régész, egyháztörténész - kereste fel zalai útja során, majd 1888-ban Ádám Iván adott részletes leírást maradványairól. Akkoriban még látható volt a templomhajó és félköríves szentélyének romja, valamint a diadalív felett emelkedő tagozatlan szentélytorony.

Ember-kő – Sáska falu feletti erdőben áll az Ember-kő szikla, melyet valószínűleg vízmosás alakított ki. A környék népe szerint a régi időkben, a Rátóti Gyula által 1263-ban alapított Pálos Kolostor egyik szerzetese faragta ki útmutatásul az eltévedt utazónak.

Zalahalápi-hegy – A Tapolcai-medence északi szélén magányosan álló, félig elbányászott vulkáni hegy, a Haláp furcsa, rendellenes sziluettjével első látásra kilóg a klasszikus balatoni tanúhegyek közül. A XX. században, az eredetileg koporsó formájú hegy felső részét szinte teljesen elbányászták.

A bányászat megszűntével, 2019-ben nyitott meg a hegy geológiai és természeti csodáit láncra fűző tanösvény, melynek végigjárásával remek képet kaphatunk a hegy különleges bazaltformációiról, az északi oldal sajátos mikroklímájú törmelékeltő erdejéről. A hegyről káprázatos kilátás nyílik a Tapolcai-medencére. A hegy legmagasabb, központi sziklakúpja előtt a bányászok védőszentje, Szent Borbála tiszteletére emelt emlékmű áll, a jobbra futó úton az egy szinttel magasabban fekvő bányaudvaron, a szoborpark modern, látványos alkotásai kínálnak fotótémát. A bányászemlékműtől balra, a tanösvény bevezet a központi krátterszerű bányaudvarba, itt tehetünk egy nagy kört, megfigyelhetjük a kráter falát alkotó változatos bazaltformákat, melyek kicsit hasonlóak a Hegyestűn találhatókkal, de annál sokkal nagyobb léptékűek és a vulkáni kőzet alakzatok is sokfélék. A Haláp a Balaton-felvidék tanúhegyei közül, a maga 6 millió évével a legfiatalabb.

Zalahalápi-hegy

2. nap CSOBÁNC TÚRA

**Útvonal: Sáska – Tapolca-Diszel – Csobánci várrom
– Tapolca-Diszel – Sáska**
Napi útvonalhossz: 19,0 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 330 m

A táborhelyről a jelzésen induljatok el Sáska faluig, majd az Ifjúság utcán tovább egyenesen a tegnapi megismert úton a Sáska-Hegyesdi murvás útig. Eleinte árnyék nélküli az út, ezért mindenképpen vigyetek magatokkal elegendő vizet és sapkát. Az úton át mentek be az erdőbe, 300 m-t haladtok kissé délkeleti irányba, majd jobbra déli irányba fordultok egy erdészeti útra (nyiladék), azon közel 2,5 km-t sétáltok, míg a jelzést elérve, azt követve balra menjtek 400 m-t, majd forduljatok jobbra. A jelzés Tapolca-Diszelig vezet. A 77-es főúton átkelve a falu központjától a jelzést kövessétek. A faluból kifelé jövet a temető mellett, ahol Csobánc várát jelzi egy tábla, 200 m után jobbra kell fordulni egy földútra. hamarosan bal kézről becsatlakozik az Országos Kéktúra . A Rossztemplomhoz érve a jelzés vezet fel a várba. Alternatív útként ajánljuk a tanósvény nyomvonalát.

Csobánc-hegy

Tudtad?

Csobánc – A Csobánc-hegy a Balaton vízgyűjtő területének északi részén, a Balaton-felvidékkel határos Tapolcai-medence keleti részén található. A vár a 376 m magas, lapos hegyfennsíkron található. Belső vára a plató délnyugati részén épült fel, amit egy 15–26 m-es átmérőjű árok és földsánc vesz körül és választja el a fennsík többi részétől. Külső vára lényegében az egész hegytetőt magába foglalja csekély falmaradványokkal, ugyanakkor felszínén különféle kialakítású gödrök vannak. Cso-

Csobánc vára

bánc neve a "Csobán" szó kicsinyítő képzős változata. A török eredetű szó jelentése magyarul „pásztor”.

A várról az első említést egy 1272-es oklevél teszi, de építése már 1255 előtt elkezdődhetett. A Rátót nembeli Gyulaffy család tulajdona volt a 17. század második feléig. Mátyás király 1490-ben bekövetkezett halála után Habsburg Miksa betöréseinek a vár is áldozatul eshetett volna, de Kinizsi Pál parancsára erődítménnyé kezdték alakítani. Ennek köszönhetően később egyik török ostrom sem tudta bevenni.

A vár ellen a legnagyobb ostrom 1707. február 25-én következett be. Jean Rabutin császári tábornagy sikertelenül próbálta meg elfoglalni mintegy ezerfős seregével. Végül 1709-ben került ismét császári kézbe a vár, ekkor kezdődött meg robbantásos rombolása, 1722-ben már csak mint romot említik. Feltárására 1953-ban indultak meg a régészeti, feltárási kutatások.

Muflon – Hazánkba Forgách Károly gróf hozta be, aki az 1868–69-es években 10 muflont hozatott a gimesi vár melletti vadaskertjébe.

A nőstényeknek csak kicsi, enyhén hátrahajló szarvuk van, vagy akár nincs is. A kosok csigája meghatározott ütemben fejlődik: a kosbárány csontcsapjai már rögtön születése után kifejlődnek, és mire egyhónapos lesz, megkezdődik a szaru kiválasztása is. A tél kezdetére a tülök már 15–20 centiméteresre nő, ekkor szünet áll be a fejlődésben, amitől egy jól kivehető évgyűrű keletkezik rajta. A következő évben 11–13 keresztirányú dudort képez, majd ismét megszakad a növekedés. A szarv fejlődése hasonlóan folyik tovább, míg nem 4-5 évesen a csiga bezárul. A muflonok főként szürkületkor járnak táplálék után, ahol nem zavarják őket, nappal is megfigyelhetők. Jól látnak és futnak, ügyesen ugranak, a muflonok területüket az ujjai közötti mirigyek váladékával jelölik meg. Mint a többi vadjuh, ők is szívesen tömörülnek nyájba, amelyet egy idősebb nőstény vezet.

Muflon

3. nap

SÁSKA - MONOSTORAPÁTI

Útvonal: Sáska – Hegyesd – Halastavak – Monostorapáti

Napi útvonalhossz: 11,3 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 200/180 m

Az előző naphoz hasonlóan induljatok el a táborhelyről a jelzésen Sáska faluig, majd az Ifjúság utcán tovább egyenesen. A Temető után a Kőkeresztnél balra mentek, majd az első lehetőségénél (200 m) balra fordultatok a földútra. A Hideg-oldal és a Vízterülő elnevezésű dűlőkön átvezető út borókák és rétek között halad, kevés árnyékkal. 3 km múlva az erdészeti murvás útra érve jobbra haladjatok Hegyesd felé. A jelzés egy bányató mellett bevezet Hegyesdre, ahol átmenetileg lerakhatjátok a csomagjaitokat, amíg beveszitek a várromot (). A faluból ismét a Malmok völgye tanösvény jelzését kövessétek. Az út során elhaladtok a Hegyesti-tó és az apáti szántók izgalmas kontrasztja mellett, míg eléritek a második táborhelyet a monostorapáti focipálya mellett. Délután lehetőségeket nyílik sportolni, foci, tollaslabda, vagy akár méta formájában. Ezekhez az eszközöket mi biztosítjuk. A késő délutáni órákban meleg vacsora vár rátok a falu óvodájában, majd ezt követően a táborútnél pihenhetitek ki a napot.

Halastó

Tudtad?

Monostorapáti – Nevét a határában alapított bencés apátságról kapta. Az apátságot - melynek ma már csak a romjai látszanak - Bánd fia, Atyusz alapította 1117-ben. Az akkor még Almád nevet viselő település élete szorosan összenőtt a Szűz Mária és a Minden-szentek bencés apátság működésével, hisz Almád is a birtoka volt. Monostorapáti néven először Mátyás uralkodása idején, 1468-ban említik. A település a XVI. században vált híressé malmairól; 1599-ben már hat malom is működött az Egervize-patakon, de ma már csak egyetlen malom maradványai láthatóak, a Varga-malomé. 1773-ban Monostorapáti magyar falu lett, katolikus lakossággal. A katolikus tanító írást és olvasást tanított, 1762-ben már itt működött a környék legrégebbi iskolája. 1752-ben kezdte építtetni Padányi Bíró Márton püspök a környék legnagyobb templomát, melyet Nepomuki Szent Jánosról neveztek el, akit Vencel cseh király vétetett a folyóba, mert megőrizte a gyónási titkot. A falu fekvéséből adódóan a XIX. század folyamán a fő megélhetési forrást a szőlőtermelés és az állattenyésztés jelentette.

Monostorapáti

Hegyesd – A település nevét a vulkáni kúp hegyről, a “hegyes” hegyről kapta. A községet átszeli az Eger-patak, mely a régi időkben vizimalmokat hajtott, jelenleg egy 72 hektáros halastavat táplál. A környező hegyek idilli környezetet biztosítanak az itt lakók és idelátogató természetbarátok számára. A meredek hegy megmászását a várromokról nyíló csodálatos kilátással jutalmazza a természet. A távolban csillog a Balaton, közelebb Tapolca városa és a környező falvak (Monostorapáti, Sáska, Zalalaháp, Tapolca-Diszel), majd a vulkáni hegyek és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park szőlőhegyei.

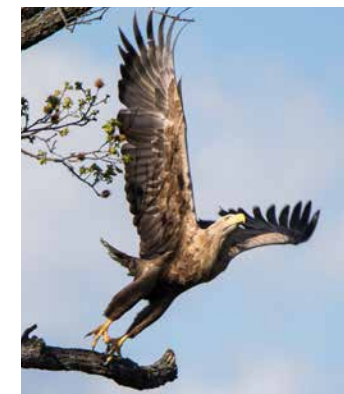
Hegyesdi várrom – A veszprémi káptalan iratában, 1282-ben említik először a várat. A sűrűn gazdát váltott magánvárat 1561-ben a veszprémi törökök váratlanul elfoglalták, majd Pajazit vajda vezér irányításával megerősítették. A krónikák szerint 600 pogány lovas állomásozott itt, akik rettegésben tartották a környéket. Uralmuk azonban csak három hónapig tartott, a magyarok ostrom alá fogták a várat. Mivel úgy ítélték meg, hogy a vár alkalmatlan arra, hogy újraépítsék, leromboltatták a környék lakosságával. Így nem az ellenség és az idő, hanem maguk a magyarok pusztították el a várat.

Réti sas – Igen sokféle élőhelyen előfordul, de táplálkozása miatt elsősorban a vizes területek (tengerpartok, folyók, tavak vidéke, mocsarak) képezik élőhelyeit. Kedveli a magas fákkal benőtt vidékeket, a tengerparton pedig a magasabb sziklapárkányokat.

Testmagassága 80-95 cm, szárnyainak fesz-távolsága 200-250 cm. Sziklákra vagy fákra gallyakból építi hatalmas fészket, fészekalja 1-3 tojásból áll.

A rétisas óriási elterjedési területen él, Nyugat-Európától a Távol-Keletig. Egyes régiókban, különösen Európában már a kipusztulás szélére sodródtak. A vadászat és az illegális befogás mellett az életterének szűkülése, valamint a mérgezés veszélyezteti. Az 1970-es évektől szigorú védelmüknek köszönhetően a számuk emelkedni kezdett, és ma már biztonságban tudhatjuk őket a kipusztulástól.

Állatkertben csak kevés helyen látható, jelentős részük a természetben kelt. Vannak, amelyek megsérülve, más részük elárvult fiókaként került az állatkertekbe, amelyek természetvédelmi mentőközpontként fogadják az ilyen egyedeket. Bár a fő cél az, hogy szabadon engedjék őket, ha ez nem megvalósítható, akkor az állatkert röpdéjébe kerülnek.

Réti sas

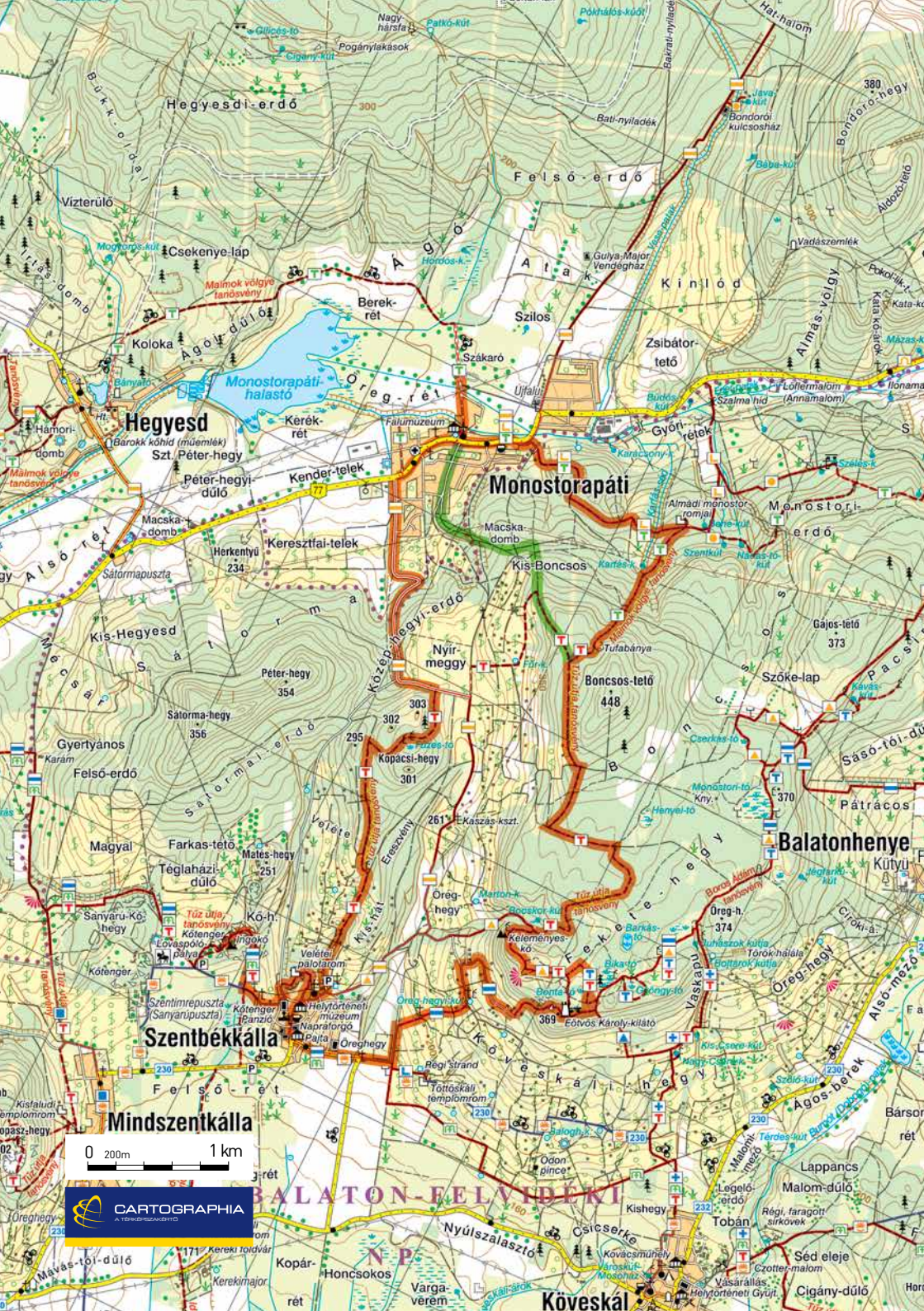
4. nap KÖTENGER TÚRA

Útvonal: Monostorapáti – Fekete-hegy Szentbékállá
– Kötenger – Monostorapáti
Napi útvonalhossz: 17,0 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 320 m

A sportpályáról a jelzést követve induljatok el az egész napos túrára az Iskola utcán a falut átszelő fő útig. Itt a Boncsos-tetőig két út között választhattok. Az egyik, tovább a Malmok völgye tanösvényen () az Almádi monostor romjaig (a holt napon is erre vezet majd az utatok). A romoktól délnek fordulva továbbra is a jelzésen menjtek a Boncsos-tetőig. A másik, rövidebb, de jelzetlen út a Zrínyi utcán végig haladva erdei utakon (1,5 km) vezet a Szőlő-hegy felett a jelzésű Tűz útja tanösvényen keresztül. A két tanösvény találkozásától tovább a jelzést kövessétek a Fekete-hegy szélén található Eötvös Károly kilátóig. A hegyről az Országos Kéktúra () útvonalán vándoroljatok el a szentbékállai kötengerig, útközben érintve a Velétei palotaromot. Hazafelé a kötengertől vissza kell jönnötök Szentbékállára, majd tovább északnak Monostorapáti felé a jelzésen az aszfaltos útig, ott balra menjtek a jelzésen a faluig, majd végül megérkeztek a táborhelyre.

Szentbékállai kötenger

Tudtad?

Szentbékállai kőtenger – A Káli-medence leglátványosabb természeti nevezetessége, a bájos Szentbékállai község melletti kőtenger. A hatalmas kőtömbökkel borított, ligetes erdőben fekvő terület a Balaton-felvidék egyik legfontosabb geológiai kincse. Igazi élmény a látványos sziklaalakzatok közti séta, fel is lehet mászni az impozáns homokkő formációkra, sőt a híres Ingókövet még inogtatni is tudjuk.

Az itt fekvő sziklák a Pannon-tengerben lerakódott homokból képződtek, melyet idővel a feltörő kovasavas oldatok átjártak, összecementáltak. A létrejött, szilícium-dioxid tartalmú, nagyon kemény kőzetekből az évmilliók alatt az erózió szép lassan eltüntette a puhább részeket, így jöttek létre a ma is látható, változatos formák.

Kényelmes ösvények vezetnek keresztül-kasul a kőtenger sziklái közt. A Theodora-Kékkő tanösvény néhány tájékoztató táblájáról részletes információkat kaphatunk a látványosság kialakulásáról, a területen lévő védett növényekről. Az Országos Kéktúra útvonala is keresztülvezet rajta.

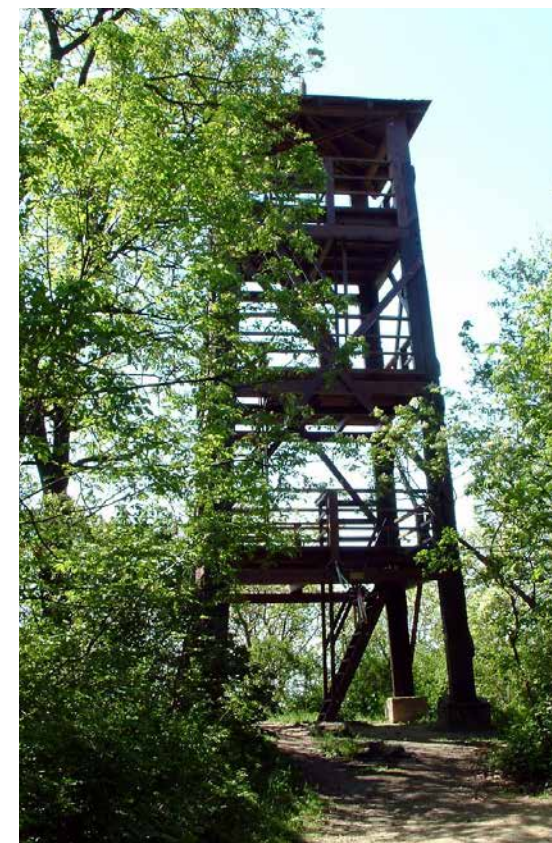
Farkasboroszlán – Csaknem egész Európában honos, közepes termetű, ritkás ágú, lombhullató cserje. Az erős illatú, bíbor, rózsaszínű vagy karmínpiros virágai az ágak felső részén nyílnak, a méhek számára kora tavasszal az első, szívesen látott táplálékforrást nyújtják. A borsó nagyságú, fénylő korallvörös álbogyótermések és a kéreg erősen mérgező anyagokat tartalmaznak, a szájüregben és a torokban égető és kaparó érzést okozva. A madarak, különösen a billegetők és a rigók szívesen eszik a terméseket, így segítve a növény terjedését.

Farkasboroszlán

Eötvös Károly-kilátó –

A Fekete-hegy vulkanikus eredetű fennsíkjának peremére először 1950-ben, bazaltból építettek kilátót. 1978-ban ezt cserélte le a ma látható, vörösfenyőből emelt torony. Névadója a neves politikus, Eötvös Károly 1900-ban írta meg beszámolóját balatoni körútról, „Utazás a Balaton körül” címmel. Innen megcsodálhatóak a tanúhegyek tömbjeinek sora: a Badacsony, a Gulács, a Csobánc és kisebb társait. A háttérben a Szent György-hegy és Szigliget magaslatai is megtalálhatók, éppen úgy, ahogy a Keszthelyi-hegység lapos vonulata is.

Eötvös Károly-kilátó

Velétei palotarom – A velétei palotát a veszprémi püspök építtette a XIV. században gótikus stílusban a Szentbékállai melletti Veléte-hegyen. Egy 1377. október 8-án kelt királyi oklevél arra utasítja a helyi nemeseket, hogy birtokaikat a veszprémi káptalannak adhatják el vagy zálogosíthatják el. Feltehetően ettől kezdve épült ki komolyabb birtokrendszere a püspökségnek ezen a területen, amelynek birtokközpontja lehetett ez a palota. A XIV. században a király Tática váráért cserébe a püspöknek adta Szentbékállát. A 7x7 méter alapterületű lakótorony nem közvetlen egyházi célokat szolgált. Az egyemeletes rom épületsarkán kiugró faragott kőkonzol található, amely régen az erkélyt tarthatta. Szintjeinek száma egyébként vitatott. Az írásos emlékek - egy 1559-ben kelt okirat - szerint a falu földesura, a veszprémi püspök itt palotát bírt, amely valószínűleg azonos ezzel a rommal. Feltehetően 1590-ben esett áldozatul a török portyáknak. Régi helyi mondák arról is szóltak, hogy III. András király, vagy felesége vadászkastélya állhatott ezen a helyen. A palotarom az Országos Kéktúraútvonala is érinti.

5. nap

MŰVÉSZETEK VÖLGYE TÚRA

Útvonal: Monostorapáti sportpálya – Almádi kolostorrom – Kapolcs – Vigántpetend – Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola
Napi útvonalhossz: 11,9 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 320/150 m

A szálláshelyről induljatok balra a falu irányába, majd az első lehetőségnél forduljatok balra a murvás útra. Haladjatok az úton 500 métert, a végén jobbra fordulva keljetek át az út másik oldalára. A hídnál lévő lépcsőn ereszkedjetek le a patakhoz,

Almádi kolostor romjai

ahol a jelzést keressétek, ez vezet benneteket egészen Vigántpetendig. Az erdőben haladjatok a jelzésen 2,5 km-t az Almádi rom irányába. Az Almádi romot elhagyva, a Bene-kút mellett haladtok el. Utatok a jelzésen a Szentkút irányába folytassátok, majd induljatok tovább Kapolcs felé a -vel jelzett ösvényen 4,5 km-t. A -el jelölt úton éritek el Kapolcsot. Vigántpetend felé folytassátok utatokat a jelzésű úton. A faluba érve tartsatok jobbra, majd a templom előtt, a Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola táblánál jobbra, a murvás úton haladjatok az erdei iskola felé 3 km-t. A fehér S jelzés a fákon mutatja az irányt. A jelzést követve érkeztek meg a Balatoncsicsói erdei iskolába, ami a következő 2 nap szálláshelye lesz.

Tudtad?

Szentkút – A forrás nevét a hagyomány szerint egy jelenés után kapta. Az Atyusz nembeli Bánd, Almád falu földesura egy alkalommal e helyen imádkozott, amikor megjelent neki Szűz Mária. A jelenés hatására Bánd elhatározta, hogy monostort alapít itt, a forrás közelében. Életében nem tudta ezt a fogalmát megvalósítani, de halála után fiai, Atyusz és Miske beteljesítették apjuk akaratát.

Almádi monostor romjai – Az almádi apátság hazánk legősibb magánalapítású monostora, melyet a Balaton-felvidék akkori leggazdagabb főúri családja, az Atyusz nemzetség testvérpárja, Atyusz és Miske alapított és épített fel édesapjuk vállalása szerint, aki már nem élhette meg az apátság megvalósulását. Egészen gyorsan elkészült, hiszen az 1117-es alapítást követően 1121-ben már fel is szentelték Szűz Mária és a Mindenszentek tiszteletére a templomot. Gyors gyarapodását annak köszönhetette, hogy alatta haladt el a Via Magna hadiút, amely Székesfehérvárt kötötte össze Itáliával.

Kapolcs – A településen vélhetően már ősemberek is éltek. Közelében vezetett a Budát az Adriai-tengerrel összekötő Via Magna, a rómaiak egyik nagy hadi útja, ezért valószínű, hogy a környék már lakott volt a rómaiak idejében is. A település nevét először egy 1092-ben kelt pannonhalmi apátsági levél említi, mint Kapulch falut, véglegesen 1846-ban veszi fel a Kapolcs nevet. 1989-ben alakult meg a Kapolcsi Kulturális és Természetvédelmi Egylet, amely a későbbiek során a Művészetek Völgye Fesztivál megrendezésével, az egész ország számára tette híressé a községet.

Vigántpetend – Vigánt falut először 1236-ban említi oklevél. Vigánt Árpád-kori birtokosa a veszprémi káptalan. 1338-ban felosztották két birtokos között: keleti részt kapták a nemesek, amit később Nemes Vigántként említenek, a nyugati felét a káptalan kapta. Ebből lett később Pór Vigánt, mely később Petend határába olvadt be.

(Zala-) Petend neve 1333-ban tűnik fel először. Az egykori hadiút mentén, a Bakonyt és a Balaton-felvidéket elválasztó Eger-patak völgyében fekvő település. Petend első birtokosa a veszprémi káptalan, majd 1520-tól a Gyulaffy család, később pedig az Esterházyak uralkodtak. E családok birtokain virágzó mező- és erdőgazdálkodás folyt. Petend tiszta jobbágyfalu, lakossága katolikus, anyaszentegyháza 1751-ben alakult. Az 1760-ban épült katolikus templom építetője Eszterházy Károly egri püspök, a család híres építészének, Fellner Jakab tervei alapján készült. A településnek 1750-től van tanítója. A két falut, Vigántot és Zalapetendet 1938-ban egyesítették Vigántpetend néven.

Művészetek Völgye Fesztivál – A Művészetek Völgye egy többnapos összművészeti fesztivál, ahol a koncertek a csodálatos Balaton-felvidéken zajlanak. A fesztivál épített színpadok helyett három falu, Kapolcs, Taliándörögd és Vigántpetend utcáit, épületeit, intézményeit varázsolja koncerttéré, galériává és színházzá, megtöltve azokat közel 2000 programmal. A rendezvények között színházi előadások, komoly-, nép- és világi koncertek, irodalmi délutánok és estek, kiállítások és mesterségek bemutatása szerepelnek.

Szentkút

6. nap

ROMTEMLOM FELFEDEZŐ

**Útvonal: Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola –
Táldi kolostor és templom romjai – Szent Ilona templom romjai –
Szent Mihály pálos kolostor romjai – Nagyvázsony –
Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola**
Napi útvonal hossza: 16,8 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 320/270 m

Az erdei iskolától balra induljatok el az Országos Kéktúra útvonalon Nagyvázsony irányába. Az murvás út végén keljtek át az aszfaltos úton és jobbra fordulva, 300 m múlva a kék jelzést keresve az erdőben folytassátok utatokat. 1,5 km megtétele után elértétek a Táldi kolostor romjait. Folytatva utatokat, 1 km múlva jobb kéz felől találjátok a Szent Ilona templom romjait. 2 km túra után balra fordulva a jelzésen, megérkeztek a Szent Mihály pálos kolostor romjaihoz, ahol lehetőségetek nyílik kissé megpihenni. A pihenő után haladjatok a temető feletti ösvényen, a távolban látható fehér fehér keresztet kövessétek, így érkeztek Nagyvázsonyba. Folytassátok utatokat a falu irányába, tekintsetek meg a Kinizsi várat, majd keressétek a jelzést, melyen keresztül elhagyjátok a falut. Nagyvázsony-Nemesleányfaluban egy villanyoszlopon festett zöld jelzés mutatja, hogy tartsatok jobbra, ezt a jelzést követve visszajuttok az erdei iskolába.

Kinizsi-vár

Tudtad?

Szent Ilona templomrom – A kicsiny kápolnáról keveset tudunk, építését a XIII. századra teszik. Egyhajós, egyenes szentélyzáródású, torony nélküli falusi templomcska volt. A lakosság 1548-ban hagyta el a falut, feltehetőleg a török elől menekülve. A templom pontos helyét sokáig titok övezte, falmaradványait 1970-ben fedezték fel újra, állagmegóvására 2007-ben került sor.

Kinizsi vár – Az Eger-patak partján felépült vár építése ahhoz az eseményhez kötődik, mikor az 1390-es évek közepén Anjou Mária királynő étekfogó mestere Vezsenyi László úgy döntött, hogy felhagy Zádor-vár építésével és új székhelyül Vázsonyt választja. Ekkor készülhetett el a 25 m magas lakótorony a hozzátartozó kisebb épületekkel és az udvart körülvevő fallal.

Miután 1472-ben férfiágon kihalt a család, Hunyadi Mátyás király a hadjárataiban tanúsított vitézségéért Kinizsinek adományozta. Ekkoriban alakították ki a négy kisebb toronnyal a külső négyszögletes falat, amelynek belső udvarát emeletes palotaszárnyal bővítették, sarkában várkápolnával, míg a bejárata elé az ágyúk elhelyezésére alkalmas kapuvédőművet emeltek, majd még mély sáncárokkal vették körül a védelem erősítése érdekében.

Mivel Kinizsi Pál főnemes általában az ország veszélyeztetett vidékeit védelmezte seregével, vázsonyi rezidenciáját a felesége, Magyar Benigna úrnő lakta. A 16. század második harmadától a már elhunyt Magyar Benigna második férjének rokonsága, a Horváth nemesi família szerezte meg a várat, akik megvastagították falait, ennek érdekében felrobbantva a közeli pálos kolostort, hogy onnan nyerjenek építőkövet és hogy a törökök ne hogy megszerezzék és erődítménnyé alakíthassák azt.

A Zichy főnemesi család 1649-ben szerezte meg a váruradalmat, és hajdúkat telepített ide. Az utolsó katonai jellegű összecsapást a Rákóczi-szabadságharc idején vívták a falai előtt. 1709-ben végleg a labancok birtokába került.

Öreg bükk tanösvény - 12 állomáson keresztül, táblák segítségével tanulmányozhatjátok a környék természeti (növényvilág, állatvilág, geológia) adottságait, valamint betekintést nyerhettek az erdőgazdálkodás folyamataiba, az erdész munkájába, s tanácsokat, ötleteket kaphattok, hogyan védhetitek meg ti is a körülöttetek lévő természetet.

Hamuházi-forrás - A forrás elnevezésének eredete a 18. század végére tehető. Ekkor az ország erdős vidékein, az úgynevezett hamuzsír gyártásához sok-sok ezer köbméter fa elégetésével fahamut állítottak elő. A hamuzsír a salétrom előállításához, a szappanfőzéshez, az üvegyártáshoz, a fehérítő és kékfestő iparhoz szükséges alapanyag volt. A fokozott erdőirtások korlátozására már 1790-ben megszületett az első erdőtörvény, melyet a 19. században további szabályozások követtek. Emiatt országosan, a nagyobb erdőterületeken mindenütt előfordulnak a "hamuház", "hamurét" és egyéb erre a tevékenységre utaló elnevezések.

Szent Mihály pálos kolostorrom – A nagyvázsonyi Szent Mihály pálos kolostort Kinizsi Pál és apósa, Magyar Balázs alapította 1483-ban. Vázsonykő várától nyugatra, az Országos Kéktúra mellett találhatóak a XV. századi kolostor romjai. Az alapítók családi temetkezési helynek szánták, Kinizsi Pált ide is temették 1494-ben. A monda szerint Mátyás király hadvezére egy török rab után kapott váltságdíjból fedezte az építkezés költségeit. 1543-ban - miután a törökök elfoglalják Székesfehérvárt -, a szerzetesek elmenekülnek. 1552-ben elesik Veszprém vára, a kolostort pedig a környék hasonló építményeivel együtt felrobbantják, nehogy a törökök erődítménnyé használhassák.

Öreg Bükk tanösvény

Tálodi kolostorrom

7. nap

BALATONCSICSÓ - ZÁNKA

Útvonal: Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola –
Hamuházi-forrás – Monoszló – Hegyestű – Zánka

Napi útvonalhossz: 13,5 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 220/110 m

Az erdei iskolából jobbra indulva a jelzésű úton menjete az Öreg bükk tanösvényen 2 km-t, majd az út végén eljuttok a Hamuházi-forrásig. Utakat az Országos Kéktúra szakaszán folytassátok Monoszló felé 2,3 km-en át, majd a jelzést követve beértek Monoszlóba. A Fő utcán a jelzésen haladjatok délnek a Hegyestű irányába. 2.250 m után az elágazásnál a jelzésű utat kövessétek, ez vezet a Geológiai Bemutatóhelyre. Itt megtekinthetitek a kiállításokat, megmászhatjátok az egykori vulkánt és megcsodálhatjátok a balatoni panorámát. A jelzésű úton induljatok vissza az elágazóig, ahol forduljatok jobbra a turistaútra, mely elvezet benneteket a zánkai strandra, ill. a vasútállomásra, ahol véget ér a Balaton-felvidéki vándortáborok.

Monoszló, Káli medence

Tudtad?

Hegyestű – A Káli-medence kapujának öre a Zánka és Monoszló között 337 méterre magasodó Hegyestű. A Balaton felől szabályos kúp alakot mutató hegy északi felét az egykori kőbánya lefejtette, a visszamaradt, közel 50 m magas bányafal azonban felfedi számunkra a kb. 8 millió évvel ezelőtt működő bazalt vulkán belsejét. A vulkán kráterében megdermedt láva a kihűlés folytán sokszögletű, függőleges oszlopokra vált el. A látvány hazánkban egyedülálló, de európai viszonylatban is ritkaságszámba megy. A Hegyestű bazaltkúpjának tetejéről csodálatos panorámán figyelhetjük meg a Balaton-felvidék jellegzetes tájrészleteit, a természet és ember együttélésének tipikus képét. Panorámatérkép segítségével azonosíthatjuk a Káli-medencét övező hegyeket. Itt látható a Balaton, délről a Fonyódi-hegy, onnan nyugatra a Badacsony, a Gulács, a Keszthelyi-hegység, a Csobánc, a Fekete-hegy, a Boncsos-tető, a távolban még a Tátika is felismerhető. Az egykori bazaltbánya épületében kiállítás látható a Balaton-felvidéki Nemzeti Park térségének földtani felépítéséről, természeti értékeiről, s a bazaltbányászat emlékeiből. A Dunántúl jellegzetes kőzeteiből összeállított szabadtéri kőpark segítségével geológiai időutazáson vehetnek részt a látogatók.

Hegyestűi bazaltorgonák közelről

Zánka – Zánka és környéke már az őskorban is lakott hely volt, amit a község határában talált újkőkori, késő rézkori és kora bronzkori leletek is bizonyítanak. Az ókorban a Balaton környéke Pannónia néven a rómaiak uralma alatt állt, a római birodalom idején Zánka is lakott hely volt, a református templomnál lévő dombon e korból való leletek kerültek felszínre. A honfoglalás után a Kál nemzetség szállásbirtoka lett, a 12. században már kőtemploma is épült, mely ma is áll. Zánkát először az Atyusz nemzetségbeliek, majd a 13. század végétől a Gyulafi-Rátoldi családbeliek, a 15. században pedig a Gyulafi és a Rozgonyi családok birtokolták. A török hódoltság alatt a környék sokat szenvedett: 1548-ban a törökök Zánkát is felégették, a falu az 1696-os adóösszeírásban már nem szerepelt, pusztá lett. 1736-ban Diskay Ádám és Sebestyén Ádám német református telepeseikkel népesítette be újra. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc alatt a császári hadak kétszer is bevonultak ide, de csata a település közelében nem volt. 1909-ben épült meg a vasút és az 1930-as évekre alakult ki a nyaralótelep, melyek közé lakóházak is épültek.

Zánka 2014 óta az Erzsébet-táborok égisze alatt nyaranta rászoruló gyermekek ezreit fogadja ingyenes üdülésre, heti váltású turnusokban.

Monoszlói Református Templom - A „hegyektől kerített gyönyörű völgyben” fekvő Monoszló község temploma a XII. század végén – a XIII. század elején már állhatott. Az épület méretei és építészeti megoldásai arra utalnak, hogy a honfoglalás korában itt kialakult három településből álló falubokor központi helye volt az eredetileg Szent Mihály tiszteletére szentelt Monoszlói templom. A templom román elrendezésű és kapuzatú, apszisában gótikus épülete mai késő barokk formáját 1829-ben nyerte el. A XIX. század húszas éveiben, az épület restaurálása és felújítása során kapja a templombelső mai arculatát: az íveken nyugvó karzatot és a csehsüveg-boltozatos födémét. Ekkor készül a templom teljes épségében máig megmaradt bútorzata. A templom mögötti kertben található Magyarország egyik értékes botanikai ritkasága, a napóleoni háborúk idején már meglévő somfa, amely gazdag sárga virágzatával ma is a tavasz egyik első hírnöke az amúgy hűvös mikroklímájú Monoszlói-medencében.

Balatonhenye – Első említése 1181-ből származik. Az itt feltárt régészeti leletekből kitűnik, már a rómaiak idejében lakott hely volt. Az oklevelek tanúsága szerint 1262-ben a Veszprémi Vár nemes jobbágysai lakták. A falu északi végétől mintegy 250 méterre kőfalak nyomai láthatóak. Az Árpád-korban épült, Szent Margit tiszteletére avatott pálos kolostort 1365-ből említik az írások.

Kedvet kaptál?

TOVÁBBI ERDEI VÁNDORTÁBOR HELYSZÍNEK

Bakonyi Erdei Vándortábor útvonal

A Bakony az egyik legkedveltebb útvonal, megérjük, hogy mindenkinek ide húz a szíve! A hűvös Kerteskői-szurdok 30-40 méteres sziklafalai, a Szent István király nevéhez fűződő 1000 éves Bakonybél, a Kőrös-hegyi panoráma a Balaton csillogó víztükrével, a Pannon Csillagdában tett kirándulás a csillagok közé mind-mind különlegessé teszik az útvonalat. Tudtátok, hogy a Bakonyban is van Gyilkos-tó? Ideje megnézni!

Mátrai Erdei Vándortábor útvonal

A Mátrában festői falvak, különleges erdei élővilág és pompás kilátópontok várnak rátok. Többek között felkereshetitek a Tar melletti csevice kutakat, a Fenyvespusztai Arborétumot, Vidróczki betyár barlangját, és ha még bírjátok erővel, akkor az ország legmagasabb pontjára, a Kékestetőre is felkapaszkodhattok. Az élményekben gazdag táborozást a Sástói Adrenalin Parkban zárjátok.

Vasi-Hegyháti Erdei Vándortábor útvonal

Vándoroljatok velünk a szellős, szalmabálákkal teltűzdelt lankákon! Lépjetek be a Jeli Arborétum varázskertjébe, ugorjatok fejest a Szajki-tavak hűs vizébe, és fedezzétek fel az oszkói Hegy-pásztor Kört, ahol a falu jellegzetes apró parcellás szőlőhegyei és zsúpfedeles prэшázai mellett a belső békét is meglelhetitek. Megigérjük, hogy az egyedi hangulatú vidéket örökre a szívetekbe zárjátok majd!

Zempléni Erdei Vándortábor útvonal

Töltődjete fel az utánozhatatlan, vadregényes, ősi energiával teli Zemplénben! A világ tetején érezhetitek magatokat a Sóllyom-bérc és a Nagy-Péter-mennykő égisz szikláin, varázslatos napfelkeltét nézhetek az ország legszebb panorámáját nyújtó Kerek-kőnél, a Mlaka-rét és az István-kúti nyírjes egy különleges világba kalauzol, a nomád életérzés a Gerendás-réten pedig felejthetetlen.

Mecseki Erdei Vándortábor útvonal

A Mecseki Láthatatlanok titkos ösvényén, egy Csepel teherautó platóján utazva indítjátok a túrát. Ugye, milyen izgalmas? A hét nap során bepillanthattok a Mecsek szénbányászati múltjába, érintitek a Melegmányi- és a Nagy-Mély völgy csodálatos karsztképződményeit, és megismerkedhettek az üvegművességgel. A magyaregregyi erdei strandolás pedig már csak hab a tortán.

Pilisi Erdei Vándortábor útvonal

A Pilis a „szívünk csücske”, ahol teljesen egybeolvadhattok a természettel. A látványos történelmi túrán kanyaroghattok a Spartacus-ösvényen, lepillanthattok a Dunakanyarra a Prédikálószelekről, a Bertényi Miklós Fűvészkertben a hatalmas duglászfenyők árnyékában hűsölhettek, Visegrádon pedig visszamehettek az időben. A tábor végén egy vízbiológiai kaland is vár rátok a Madas László Erdészeti Erdei Iskolában. Indulhatunk?

Vértes-Gerecse Vándortábor útvonal

A vértes-gerecsei útvonal romantikáját sok helyen még a térerő sem zavarja, a nomád táborhelyek pedig felüdülést jelentenek a városi élet után. A hét nap során - izgalmas bringás túrával fűszerezve - olyan különleges helyszíneket érinthettek, mint Vérteskozma, az Oroszlányi Bányászati Múzeum, és a Tatai vár. Sziesztázhattok az Agostyáni Arborétum különleges atmoszférájában, majd beleshettek egy ökofalu mindennapjaiba.

Bükki Erdei Vándortábor útvonal

Az útvonalat a Bükk-fennsík barlangoktól „lyukacsos” karsztfelszíne és jégkorszaki fajokat megőrző mikroklimája teszi egyedivé. A híres bükki „kövek”, az Istállós-kő, Tar-kő, Pes-kő, Bálvány, Bél-kő meghódítása után üdítő lesz a bükkösök hűsítő árnyéka. A tábor során elkalauzolunk titeket a vidék legfontosabb régészeti lelőhelyére is, az Istállós-kői ősember barlangba. Szilvásvár és a Fátyol-vízesés pedig méltó lezárása az egyhetes időutazásnak.

Zselici Erdei Vándortábor útvonal

A Zselic varázsa a csillagos égboltban rejlik. A Zselici Csillagpark területén ugyanis olyan alacsony a fényszennyezettség, hogy derült nyári éjszakákon kétezer csillag és a Tejút egy része is látható. A tábor során mesés környezetben barangolhattok a zselici rengetegben, gyönyörködhetek a Ropolyi-tó csillagó víztükrében, és megsimogathatjátok Magyarország öt nagyvadfaját a Bőszénfai Szarvasfarmon.

Dél-Zalai Erdei Vándortábor útvonal

Az erdő és a víz szerelmeseinek! A kis zalai falvak, a pincesorokat körülölelő erdők változatos élővilága sok érdekességet tartogat. Sétálhattok a közel 200 éves bükkösben, felfedezhetitek az erdő alatt található hidegháborús bunkerrendszer építményeit, meglátogathatjátok a fák közt megbújó különleges kápolnákat, utazhattok az ország leghosszabb erdei vasútján és bejárhatjátok a Budafai Arborétum ösvényeit, mielőtt vízre szállnátok.

Börzsönyi Erdei Vándortábor útvonal

Lépjete az élő történelem földjére! A Diósjenői Erdei Szabadidőpark élményeivel kezdték a tábort, majd a Drégelyvár, a Törökasszony útja, a Kutyka-forrás és az Árpád-kori földvár maradványainak titkait ismerhetitek meg. A legendák és a vadregényes Börzsöny felfedezése mellett lehetőségek nyílik kézműves foglalkozásra, kisvasutazásra és esti szalonnasütésre is. Készen álltok az időutazásra?

AZ ERDEI TŰZGYŰJTÁS SZABÁLYAI

Talán nem is gondolnád, de Magyarországon évente több mint 20.000 erdő- és vegetációtüz keletkezik. **Magyarországon a tüzek 99 százaléka ráadásul emberi gondatlanság miatt keletkezik!** Az okok között előkelő helyen szerepelnek a rosszul eloltott, vagy a nem jó helyen rakott tábortüzek. Tartsd tehát be a szabályokat, és fogadd meg az alábbi tanácsokat, hogy gondtalanul élvezhesse mindenki az esti tábortüzek hangulatát!

Mikor nem gyűjthatsz tüzet az erdőben?

Kiemelten tűzveszélyes, száraz, meleg időszakokban tűzgyújtási tilalmat rendelnek el. Ekkor az erdőben mindenütt, még **a kijelölt tűzrakóhelyeken is tilos a tűzgyújtás!** Az első lépés tehát a tájékozódás, hogy nincs-e tilalom. Ezt megteheted a www.erdotuz.hu oldalon, vagy az útvonalfelelősnél.

Hol gyűjthatsz tüzet?

Az erdőben az arra kijelölt és kiépített tűzrakóhelyeken szabad tüzet gyújtani. A legtöbb táborhelyen van ilyen, ha nem találsz, akkor kérdezd a táborhely gondnokát!

Hogyan gyűjtsd meg a tüzet?

Tüzet mindig csak felnőtt jelenlétében gyűjts! Első lépésben készíts egy kis kupacot a gyújtósból (pl. papír, száraz levelek), majd apró ágakból egy kis sátrat a gyújtós fölé. Gyufával vagy öngyújtóval több oldalról is gyűjtsd meg a gyújtóst, majd ha az ágak is lángra kaptak, óvatosan tápláld a tüzet további aprófával, később nagyobb tűzifával. Ne feledd, hogy a tűzhely nem szemetes! Csak az ártalmatlanul égő hulladékot dobd bele (papír, hagymahéj). Az egészségre ártalmas (pl. műanyag zacskó), vagy el nem égő hulladékot (pl. konzervdoboz, üveg) a szelektív hulladékgyűjtőbe helyezd!

Hogyan oltsd el a tüzet?

Lehetőleg hagyd teljesen leégni a tüzet, majd locsold le minél több vízzel. A vizet keverd össze a még forró hamuval, figyelve a tűz széleire is! Mielőtt ott hagyod, ellenőrizd, hogy teljesen kialudt-e a tűz: tartsd a kezed a hamu fölé, és ahol még forrónak érzed, oda önts újból vizet. **Ha a hamu forró, ne indulj el, ne hagyd magára!**

AZ ÉV LEGZÖLDEBB HETE!

Az erdők közös örökségünket jelentik, egészséges megmaradásuk a változó klímában az élhető természeti környezet fennmaradásának záloga. Ezért egész úton figyelj oda, hogy közösen megőrizzhessük a Mátra erdeit az utókornak:

Csak a lábnyomodat hagyd az erdőben! Vagyis ne szemetelj, a napi hulladékot összegyűjtve vidd el a táborhelyig, ahol megfelelően válogatva helyezd el a szelektív hulladékgyűjtőbe.

Minél kevesebb szemetet termelj! A napi ételcsoomagolásához használd az út elején kapott táskát, az ivóvizet mindig a kulacsodba töltsd újra.

Takarékoskodj a vízzel! Túrázás közben természetesen fontos a folyamatos folyadékbevitel, és a meleg nyári napokon jól esik egy gyors mosdás a faluszéli nyomós kutaknál. De ne feledd, hogy a víz az egyik legfontosabb kincsünk, ezért ne folyasd fölöslegesen a kút vizét, és ne bánj pazarlóan a források vizével sem! Az esti mosdásnál is takarékoskodj a táborhelyre sokszor nehezen eljuttatott vízzel: próbálj három perc alatt alaposan lezuhanyozni. Hidd el, egy kis odafigyeléssel menni fog!

Vigyázz az erdei élőlényekre, növényekre és állatokra! Az egészséges erdőben az élőlényeknek megvan a maguk fontos szerepe, így minden letört faág, eltaposott rovar gyengíti az életközösség egészének működését.

Válj tudatos energia-felhasználóvá! Takarékoskodj az elektromos árammal, ne használd túl gyakran a telefonod, és ha teheted, környezetbarát módon (gyalog és kerékpárral) közlekedj – nemcsak az Erdei Vándortábor ideje alatt, hanem később a mindennapokban is!

További információk: www.erdotuz.hu

Kiadja:

Országos Erdészeti Egyesület, 2026

www.oee.hu

www.erdeivandor.hu